

DATOS IDENTIFICATIVOS

Política social

Materia	Política social			
Código	005G220V01404			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Fernández Álvarez, Antón Lois			
Profesorado	Fernández Álvarez, Antón Lois López Viso, Mónica			
Correo-e	alfa@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral A Política Social é unha materia cuxos contidos son fundamentais na formación dos traballadores sociais, permitindo o coñecemento do marco xeral no que se desenvolven os sistemas de benestar social nos que intervéñen como profesional.

O presente plan de traballo pretende proporcionar coñecementos e elementos de reflexión cos seguintes fins:

- estudo dos aspectos conceptuais da política social;
- aproximación teórico-metodolóxica ao Estado de Benestar;
- confrontar diversas interpretacións da política social;
- analizar o estado actual da política social no noso país;
- efectos da integración europea e a mundialización das relacións sociais.

Competencias de titulación

Código

A1	Traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
A2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
A5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
A6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
A8	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
A9	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
A11	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
A12	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
A13	Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)

A14	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
A16	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
A20	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
A23	Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
A24	Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade
A26	Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
A27	Participar na administración e dirección de entidades de benestar social
A28	Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
A29	Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
A30	Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados
A31	Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Capacidade reflexiva
B4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
B6	Coñecemento da cultura propia da comunidade
B7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
B8	Capacidade de xestión da información
B9	Resolución de problemas
B10	Toma de decisións
B11	Traballo en e con equipos diversos
B12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
B13	Traballo nun contexto internacional
B14	Habilidades nas relacións interpersoais
B15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
B16	Razoamento crítico
B17	Compromiso ético
B18	Aprendizaxe autónoma
B20	Creatividade
B24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer os fundamentos e compoñentes da Política Social como disciplina académica e a súa relación histórica co Traballo Social	A5 A12 A27 A31	B1 B3
Coñecemento e comprensión do proceso histórico de reforma social, e as orixes, desenvolvemento, crise e reformulación do Estado do Benestar.	A8 A24 A27	B17 B24
Coñecementos básicos das distintas concepcións ideolóxicas do Estado do Benestar.	A24 A31	B3 B13 B15
Coñecemento da xénese, evolución e consolidación do Estado do Benestar no Estado español.	A13 A27	B1 B3 B6 B8
Traballar para a eliminación das barreiras, desigualdades e inxustizas que existen na sociedade.	A1 A9 A20	B9 B16

Capacidade para analizar e valorar a influencia social e o pensamento social e as súas implicacións no Traballo Social.	A6 A28 A31	B3 B17 B24
Ser capaz de comprender e valorar distintos discursos.	A2 A20 A26	B12 B14 B15
Ser capaz de procurar o coñecemento a través de distintas vías.	A14 A28	B7 B8 B11 B20
Ser capaz de percibir e interpretar acontecementos con flexibilidade.	A11	B3 B16
Capacidade para desenvolver criterios de avaliación e aplicalos ao proceso de aprendizaxe.	A2 A29	B3 B16 B18
Habilidade para dialogar e chegar a acordos en traballos en grupo.	A12 A16 A23 A30	B2 B10
Demostrar habilidade na expresión oral de ideas propias e análises reflexivas en público.		B3 B4

Contidos

Tema	
1. Fundamentos históricos e teóricos da política social.	Que é a Política Social? As distintas políticas sociais.
2. O Estado do benestar: concepto e antecedentes	Antecedentes históricos. caracterización do Estado de Benestar: precedentes e manifestación plena. Política social do Estado de Benestar: posicións dominantes.
3. Cuestionamiento do Estado de benestar e a súa política social	A "crise" do Estado do Benestar. Cuestionamiento dos alicerces teóricos do Estado do Benestar. Precedentes e generalización da crítica nos anos oitenta. .
4. Principais propostas teórico-políticas á crise do Estado de benestar I	A crítica neoconservadora do Estado social: Crítica filosófica; Crítica dos dereitos individuais; Crítica utilitarista.
5. Principais propostas teórico-políticas á crise do Estado de benestar II	A "crítica da esquerda" do Estado social: Enfoque funcionalista. Enfoque conflictualista.
6. A política social española	Antecedentes históricos da política social en España. A política de Benestar na España democrática. Evolución e futuro.
7. Transformacións sociais actuais e as políticas sociais	O futuro do Estado do Benestar na sociedade informacional. Política social e globalización. Política social e exclusión social.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22	18	40
Seminarios	8	8	16
Presentacións/exposicións	7	13	20
Titoría en grupo	8	8	16
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Probas de tipo test	1	15	16
Traballos e proxectos	1	15	16
Probas de resposta curta	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición, por parte da docente, dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, das bases teóricas e/ou das directrices dun traballo, do exercicio ou do proxecto a desenvolver polo/a estudante.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Presentacións/exposicións	Exposición, por parte do alumnado, ante a docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Titoría en grupo	Entrevistas que o/a alumno/a mantén coa profesora da materia para o asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma (Programa TEMA http://faitic.uvigo.es).
-------------------------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Tempo reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Manteranse entrevistas para o asesoramento e o desenvolvemento de actividades da materia e o proceso de aprendizaxe. A atención poderá ser individual ou en grupos reducidos, en función do lugar e o seu carácter.
Titoría en grupo	Tempo reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Manteranse entrevistas para o asesoramento e o desenvolvemento de actividades da materia e o proceso de aprendizaxe. A atención poderá ser individual ou en grupos reducidos, en función do lugar e o seu carácter.
Seminarios	Tempo reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Manteranse entrevistas para o asesoramento e o desenvolvemento de actividades da materia e o proceso de aprendizaxe. A atención poderá ser individual ou en grupos reducidos, en función do lugar e o seu carácter.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Tempo reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Manteranse entrevistas para o asesoramento e o desenvolvemento de actividades da materia e o proceso de aprendizaxe. A atención poderá ser individual ou en grupos reducidos, en función do lugar e o seu carácter.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Participación cualificada na sesión.	5
Seminarios	Busca e achega de documentación	0
Presentacións/exposicións	Expoñer o traballo ao resto de compañeir@s. Defender publicamente o seu traballo, respondendo ás preguntas e críticas dos seus compañeir@s e do docente. Poderá explicar, a modo de conclusión, os problemas cos que se topou durante a elaboración do traballo.	10
Titoría en grupo	Asistencia e participación nas entrevistas que o/a estudante mantén coa profesora da materia para o asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.	0
Prácticas autónomas a través de TIC	Realizar, na aula ou fóra dela, as actividades propostas nos Grupos Medianos.	15
Probas de tipo test	Realización da proba.	40
Traballos e proxectos	Realización e entrega do traballo a partir do guión porporcionado pola docente.	10
Probas de resposta curta	Realización da proba.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación da/vos estudantes matriculadas/vos en a materia farase atendendo aos criterios explicitados nesta guía.

a) Avaliación asistentes

Esta modalidade implica:

- Asistencia (mínimo un 80%) e participación activa (0,5 puntos).
- Conexión e realización das tarefas requiridas no Programa TEMA. <http://faitic.uvigo.es> (1,5 puntos).
- Realización e exposición dun traballo que deberán entregar por escrito (2 puntos). Entregarase documentación con pautas e prazos para realización do traballo.
- Realización dun exame escrito. Modelo A (6 puntos).

Os alumnos que entreguen os traballos e tarefas fóra dos prazos acordados non se lles computará esa parte da cualificación en cada caso. O cumprimento e superación desta modalidade exige ao estudante de responder ás preguntas relativas á parte non asistencial no exame final do curso. As cualificación obtida no apartado práctico desta modalidade asistencial será sumada posteriormente á obtida no exame da primeira convocatoria e, no seu caso, a segunda convocatoria (*).

b) Avaliación non asistentes

Esta modalidade implica:

- Conexión e realización das tarefas requiridas no Programa TEMA <http://faitic.uvigo.es> Estableceranse prazos de entrega (1,5 punto) (*).
- Realización e entrega de dous comentarios críticos sobre unha selección de lecturas (1 punto). *A comezo de curso deixarase na plataforma TEMA a documentación coa relación de lecturas, así como as pautas e os prazos de entrega.*
- Realización dun exame escrito (6 puntos). Responder ás preguntas específicas sobre as lecturas no exame (1,5 puntos).

As e os estudantes que entreguen os traballos e exercicios fóra dos prazos acordados non se lles computará esa parte da cualificación en cada caso.

As actividades/competencias/probas non superadas durante o cuatrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. Non se gardarán notas dun curso a outro.

A 1ª convocatoria, no caso de non superar a materia, non consta no expediente académico. A cualificación faise efectiva na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

ARRIBA GONZÁLEZ DE DURANA, A., **“El concepto de exclusión en política social”**, Documento de Trabajo 02-01, 2002,

T. FERNÁNDEZ GARCÍA Y Y. M. DE LA FUENTE, **Política Social y Trabajo Social**, 2009,

CONTRERAS PELÁEZ, F. J., **Defensa del Estado Social**, 1996,

GARCÍA-PELAYO, M., **Las transformaciones del Estado contemporáneo**, 1977,

MONTAGUT, T., **Política Social**, 2000,

NAVARRO, V., **Bienestar insuficiente, democracia incompleta. De lo que no se habla en nuestro país.**, 2003,

RUBIO LARA, M. J., **“El Estado Liberal y el Estado Liberal-Democrático”** en A. DE BLAS GUERRERO, M. J. RUBIO LARA y J. DE ANDRÉS SANZ, **Teoría del Estado**, 2003,

RUBIO LARA, M. J., **“El Estado de Bienestar”** en A. DE BLAS GUERRERO, M. J. RUBIO LARA y J. DE ANDRÉS SANZ, 2003,

SODARO, M., **Política y Ciencia Política. Una introducción**, 2006,

VELARDE FUERTES, J. y CERCAS ALONSO, A., **El Estado del Bienestar.**, 1999,

MORENO, L., **Reformas de las políticas del bienestar**, 2009,

RUBIO LARA, M. J.: “El Estado Liberal y el Estado Liberal-Democrático” en A. DE BLAS GUERRERO, M. J. RUBIO LARA y J. DE ANDRÉS SANZ, Teoría del Estado, UNED, 2003.

1. SODARO, M.: *Política y Ciencia Política. Una introducción*. McGraw-Hill, 2006 (Cap. 13).

Recomendacións

Outros comentarios

A comezos de curso e sempre antes de finais de outubro, as e os estudantes deberán dispor na plataforma TEMA dunha dirección de correo electrónico e unha fotografía.
